Nr 7 2019

Kanalen

ETT NYHETSBREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Luftföroreningar och psykisk ohälsa

Den som växer upp i områden med dålig luftkvalitet löper större risk att senare i livet drabbas av depression och bipolär sjukdom. Det konstaterar forskare vid University of Chicago som har analyserat statistik om hälsa och luftkvalitet i USA och Danmark. Läs mer eller titta på nyhetsklippet. En annan forskargrupp vid University of Cincinnati rapporterar att luftföroreningar kan öka risken för ångest och depression hos barn. Läs mer. En utförlig artikel i The Scientist lyfter fram en rad forskningsresultat som observerar klara samband mellan luften vi andas och hur vår hjärna mår och utvecklas. Men än så länge är orsaksmekanismerna inte utredda. Läs artikeln.

Så kan luften skada fostret

Belgiska forskare har funnit att sotpartiklar kan överföras till fostret från mamman via moderkakan. Detta kan vara förklaringen till att missfall, förtidig födsel och låg födelsevikt är så tydligt statistiskt kopplad till luftföroreningar. Läs mer.

Partiklar på film

Den amerikanska Alfred P. Sloan-stiftelsen har tagit fram en populär film om luftföroreningar i våra hem. Klicka och titta.

Sju av tio kommuner gör inte OVK

Svensk Ventilation har nu publicerat rapporten *I klassrummet står luften still*, som visar att sju av tio kommuner inte genomför den obligatoriska ventilationskontrollen. Och hälften av kommunerna anser även att deras tillsyn behöver förbättras. I var fjärde kommun har mer än 25 % av skolorna fått anmärkning eller icke godkänt vid senaste ventilationskontrollen. Dessutom saknar en femtedel av kommunerna rutiner kring uppföljning. De satsningar som har gjorts verkar inte ha haft positiv inverkan på kommunernas tillsyn. För att det ska bli bättre krävs att regeringen genomför reformer som tydligt förenklar och förbättrar kommunernas tillsyn. Läs rapporten.

Svensk Ventilation efterfrågar följande åtgärder för att skapa reella förbättringar av inomhusluften i Sveriges skolor:

- **Större hänsyn till den faktiska verksamheten.** Drygt hälften av tjänstemännen svarar att en utvecklad OVK, som tar större hänsyn till den faktiska verksamheten, skulle underlätta kommunernas tillsyn.
- **Ett nationellt enhetligt elektroniskt protokoll för OVK skulle underlätta.** Idag saknas ett nationellt system för OVK-protokoll. Ett enhetligt elektroniskt system skulle skapa enkelhet, likhet över landet och större tydlighet. Det skulle också underlätta statistiksammanställning för till exempel forskare och får också stöd i undersökningens resultat.
- **Inför avgift för handläggning av OVK.** Nästan hälften av tjänstemännen anser att möjligheten att ta ut en avgift för handläggningen av OVK skulle underlätta kommunens arbete med tillsyn.

Box 17154, 104 62 Stockholm, Tel 08-762 73 60. E-post info@svenskventilation.se

Nr 7 2019

Kanalen

ETT NYHETSBREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Brandklassade ventilationsaggregat

Svensk Ventilations Styrgrupp Brand har besvarat en ny fråga på webbsidan Frågor och svar om brandskydd och ventilation.

Fråga: *Brandklassade aggregat - finns det och vad levereras i så fall?*
Svar: Det finns inga brandklassade ventilationsaggregat. Det finns vare sig fastställd kravbild eller provningsstandarder för det. Däremot är aggregatets brandegenskaper (brännbarhet, brandmotstånd och spridningsegenskaper) intressanta och i många tillämpningar bra att specificera. Till exempel ska man i fläkt-i-driftsystem kräva att aggregathöljet är obrännbart med de undantag som medges i BBR 5:526. Man ska också kräva att aggregatet i sin helhet klarar uppkommen blandningstemperatur.

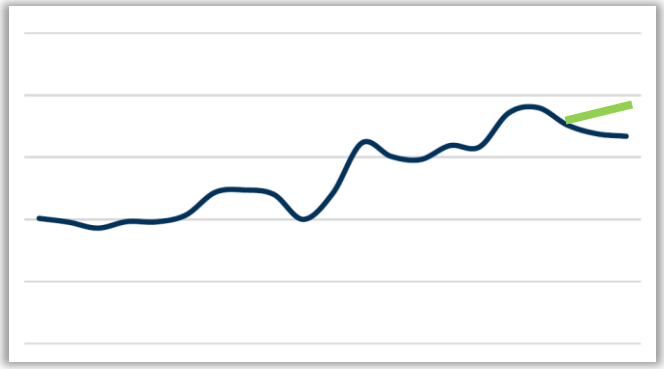

Stockholm vänder uppåt

Svensk Ventilations och Navet Analytics' färska prognos spår att ventilationsmarknaden i Sverige minskar något under 2019–2020, jämfört med rekordåren 2016–2018. Det minskade trycket visar sig även i rekryteringsenkäten, som visar att det har blivit mindre svårt att få tag på personal. Men för Stockholms del pekar prognosen på att botten redan är nådd och att volymen under 2019–2020 ska öka med sammanlagt åtta procent. Logga in på medlemssidorna för att ta del av prognosen.

EUROVENT
EUROPE'S INDUSTRY ASSOCIATION FOR INDOOR CLIMATE, PROCESS COOLING, AND FOOD COLD CHAIN TECHNOLOGIES

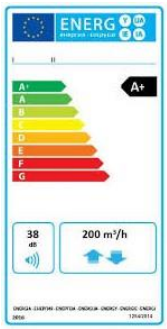

Undrar du över EPREL?

Säljer du inneklimatprodukter och undrar något över EPREL? Börja med att logga in och läsa Eurovents kortfattade guide.

Alla som arbetar på ett medlemsföretag i Svensk Ventilation har rätt att logga in hos Eurovent. Skaffa inloggning.

EPREL *European Product Registry for Energy Labelling* är EU:s obligatoriska databas för energimärkta produkter.

Ringvägen 100, Box 17154, 104 62 Stockholm, Tel 08-762 73 60. E-post info@svenskventilation.se

Nr 7 2019

Kanalen

ETT NYHETSBREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Tekniktävling om ventilation

Svensk Ventilations och BeBos tävling om ventilationskomponenter i energieffektiva flerbostadshus är i full gång Tävlingen består av två delar och man kan välja att delta i endast en del eller i båda.

Del A: Ersättningsluft vid spiskåpeforcering
Här eftersöks lösningar för att tillföra mer luft i samband med att luftflödet i spiskåpan ökas, för att begränsa undertrycket i lägenheten. Detta är särskilt viktigt vid brand, då undertryck kan hindra exempelvis barn, äldre och funktionshindrade från att öppna ytterdörren och utrymma.

Del B: Samlings- och fördelningslådor
Här eftersöks standardiserade och kostnadseffektiva lösningar med bra förutsättningar för luftflödesmätning och rationell injustering, och som uppfyller krav om lufttäthet, brand, ljud, etc.

Tidplan för tävlingen

13 februari	Deadline för tävlingsförslag.
21–24 april	Vinnarna koras på Nordbygg 2020.

Läs mer och anmäl dig till tävlingen.

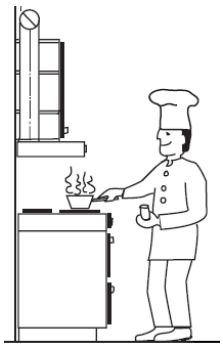

Remissvar

Svensk Ventilation är ventilationsbranschens remissinstans och vi har svarat på följande remiss:

- Förbättrat genomförande av direktivet energieffektivitet – Individuell mätning av värme och tappvatten i befintlig bebyggelse (IMD).

Dessutom kommer vi under hösten att lämna följande remissvar:

- Boverkets rapport 2019:61 *Inspektion av uppvärmningssystem och luftkonditioneringssystem.*
- PM Byggnaders energiprestanda – förslag på ändringar i plan och byggförordningen.
- Mindre aktörer i energilandskapet – förslag med effekt (SOU 2018:76)
- Förslag till ändring av Boverkets Byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd avsnitt 5 och 9, BFS 2020:xx.
  Den här remissen innehåller bl.a. **skärpningar i energihushållningsavsnittet inklusive SFP**. Vi kommer att göra mailutskick till medlemmarna för att ta in synpunkter.

Länk till alla Svensk Ventilations remissvar

Ringvägen 100, Box 17154, 104 62 Stockholm, Tel 08-762 73 60. E-post info@svenskventilation.se

Nr 7 2019

Kanalen

ETT NYHETSBREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Standarder för nya EPBD-direktivet

SIS TK 189 bjuder in till ett seminarium om hur de olika standarderna för byggnaders energiprestanda hänger ihop och hur det nya EU-direktivet om byggnaders energiprestanda ska implementeras i Sverige. Seminariet äger rum i Stockholm den 22 oktober klockan 13.00–16.00.
Läs mer och anmäl dig.

Europaparlamentets och rådets direktiv om byggnaders energiprestanda förkortas ofta ***EPBD***, *Energy Performance of Buildings Directive*.

Direktivets syfte är att förbättra byggnaders energiprestanda och samtidigt ta hänsyn till inomhusklimat, lokala förhållanden och kostnadseffektivitet. Ett övergripande mål är att minska och effektivisera den energianvändning som behövs för att uppfylla energibehovet vid normal användning av byggnader. I mars nästa år ska det nya direktivet vara genomfört i medlemsländerna, vilket innebär att beräkningsmetoden för en byggnads energiprestanda behöver ses över.

Mätstandard för ljud från luftdon

En revision pågår av ISO 5135 *Bestämning av ljudeffektnivåer för buller från komponenter i ventilationsanläggningar genom mätning i efterklangsrum,* som varit oförändrad sedan 1997. Det första revideringsförslaget har röstats igenom enhälligt och nu kommer arbetsgruppen ISO/TC 43/SC 1/WG 58 att gå igenom kommentarerna och skriva ett nytt förslag.

Grundkurs för kommittédeltagare

Många som deltar i arbetet inom ISO, CEN eller SIS behöver veta mer om standardisering. Anmäl dig till SIS:s kostnadsfria endagskurs.

- 9 oktober, Stockholm, kombinera gärna med fortsättningskurserna 10 oktober
- 23 oktober, Göteborg
- 14 november, Malmö
- 5 december, Stockholm

Energimyndigheten

Marknadskontroll av aggregat

Energimyndigheten, i samverkan med myndigheter andra EU-länder, kommer under 2020–2023 att särskilt granska och prova

- Ventilationsenheter (t ex aggregat och fläktar).
- Luftkonditionering.
- Rumsvärmare (t ex kaminer och elradiatorer).
- Varmvattenberedare och ackumulatortankar.

Kontrollen gäller om produkterna klarar ekodesign- och energimärkningskraven och sker inom ramen för EU-projektet EEPLIANT. Läs mer.

Nr 7 2019

Kanalen

ETT NYHETSBREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Boverket

Hearing om renoveringsstrategin

Boverket och Energimyndigheten arbetar på Regeringens uppdrag med ett förslag till renoveringsstrategi. Som stöd i arbetet med förslaget genomförs en öppen hearing den 16 oktober. Länk till anmälan.

Varje EU-land har i uppgift att ta fram en strategi för renovering av byggnadsbeståndet, både i offentlig och privat sektor. Strategin kommer sedan bli en del av den nationella energi- och klimatplanen. Målet med strategin är att Sveriges, liksom övriga EU-medlemsländers, byggnader ska nå en så hög grad av energieffektivitet som möjligt. Målet är också att användningen av fossila bränslena ska fasas ut senast 2045, och att utsläppen av växthusgaser ska minska med 85–90 procent senast år 2050. Läs mer.

Tipsfunktion öppnad

Boverket har öppnat en tipsfunktion för alla aktörer i bygg- och fastighetssektorn. Tanken är att Boverket ska få information om återkommande fel i byggandet eller nya problem som har uppstått. Tipsfunktionen är även öppen för de som vill berätta om goda exempel och erfarenheter. Läs mer.

Dags att mäta radon

Den som tänker kontrollera radonhalten i bostäder ska passa på nu. Mätningarna tar nämligen två månader och ska göras under uppvärmningssäsongen oktober–april. Öppna fönster och ytterdörrar gör nämligen att mätningarna kan visa fel. Se Strålsäkerhetsmyndighetens film eller fördjupa dig i Boverkets vägledning *Åtgärder mot radon i bostäder*.

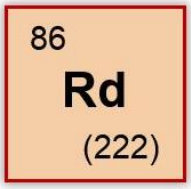

Arbetsmiljöverket

Bred kontroll av byggen

Åtta olika myndigheter gjorde sista veckan i september gemensam sak och granskade 75 byggarbetsplatser i hela landet. Vanligaste brott och brister som upptäcktes gällde fallskydd, ställningar, utbildningsbevis och illegal arbetskraft. Läs mer.

Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten och Skatteverket har fått i uppdrag att ta fram gemensamma metoder för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet. Uppdraget pågår 2018–2020 och under perioden kommer myndigheterna också testa arbetssätten och göra gemensamma kontroller. Läs mer.

Ringvägen 100, Box 17154, 104 62 Stockholm, Tel 08-762 73 60. E-post info@svenskventilation.se

Nr 7 2019

Kanalen

ETT NYHETSBREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Stockholms Lokalavdelning

Höstmöte 10–11 oktober

Man träffar branschkollegor, engagerar sig i arbetsgrupperna och håller sig informerad. Och äter skaldjursbuffé! Resa, måltider och övernattning i enkelhytt för bara 750 kronor per deltagare.
Det kan finnas platser kvar. Anmälan

Lunchträff 14 oktober

Geo-FTX i nya bostäder

Erfarenheter från två somrar och en vinter.
Riksbyggen har nyligen uppfört två flerbostadshus med likartade förutsättningar. Det ena i Gustavsberg med vanlig FTX och det andra i Bandhagen med geotermisk förvärmning av uteluften, så kallad geo-FTX. Husen har nu varit i drift i två somrar och en vinter, så Riksbyggen har både heta nyheter och kalla fakta att redovisa.

- Hur påverkas komforten i lägenheterna?
- Hur ofta behövde värmeväxlarna avfrostas?
- Vilken ekonomi har geo-FTX gett?

Dagens presentatör är Lars-Johan Lindberg, energiingenjör på Riksbyggen. Han är certifierad energiexpert med många års erfarenhet av energiuppföljning.

Tid och program: Måndag 14 oktober 2019
11.30 Lunchsmörgås och kaffe
12.00–13.00 Föredrag med frågestund

Plats: Hägerstensåsens medborgarhus, Riksdalervägen 2, Hägersten

Arrangörer
Svensk Ventilation, Stockholms lokalavdelning
Energi & Miljötekniska föreningen
Funktionskontrollanterna i Sverige

Pris: Mötet är gratis för medlemmar i Svensk Ventilation. Övriga 100 kr kontant eller via Swish.

Länk till anmälan

Nr 7 2019

Kanalen

ETT NYHETSBREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Ventilationsnyheter i AMA 19

Vissa hade rest ända från Borås till Hägerstensåsen för att ta del av ventilationsnyheterna i nya AMA VVS & Kyla 19. Martin Brunnkvist från Byggtjänsts AMA-redaktion hade mycket att berätta på höstens första lunchträff med Lokalavdelning Stockholm den 9 september.

Kommande lunchträffar

Vi träffas den andra måndagen i varje månad i Hägerstensåsens medborgarhus med lunchmacka klockan 11.30. Tematimmen startar klockan 12.00.

14 oktober	Geo-FTX i nya bostäder.
11 november	*tema ej fastställt.*
9 december	*tema ej fastställt.*

Lokalavdelning Mitt

Lunchträff i Örebro 17 oktober

Att mäta luftflöden

Standarden SS-EN 16211:2015 *Fältmetoder för mätning av luftflöden* behandlar hur man mäter luftflöden på plats i byggnader, och ersätter gamla Formas T9:2007, *Metoder för mätning av luftflöden i ventilationsinstallationer*.

Standarden presenteras av Carl Welinder, svensk expert i den europeiska grupp som har utarbetat standarden. Carl har fått Svensk Ventilations utmärkelse för sitt arbete med just denna standard.

Tid och program: Torsdag 17 oktober 2019
11:00-12:00 Föredrag
12:00 Lunchmackor och tid för frågor

Plats: Ventpartner, Stubbengatan 2, Örebro

Arrangörer:
SIS Svenska Institutet för Standarder.
Energi & Miljötekniska föreningen.
Funktionskontrollanterna i Sverige.
Riksförbundet Sveriges Ventilationsrengörare.
Svensk Ventilation

Pris: Mötet inklusive mackorna är gratis.

Länk till anmälan

Nr 7 2019

Kanalen

ETT NYHETSBREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Lokalavdelningarna Syd och Nord

I både Jönköping 9 september och Sundsvall den 11 september har medlemmar och andra intresserade kunnat lära sig mer om hur man mäter luftflöden enligt den nya standarden SS-EN 16211:2015 *Fältmetoder för mätning av luftflöden.* Snart håller vi en likartad träff i Örebro, se föregående sida.

Hjälp till att sprida *Kanalen*

Finns det fler på ditt företag som du anser kan ha nytta och glädje av den information vi sprider via vårt nyhetsbrev? Skriv in e-postadressen längst ner på vår startsida www.svenskventilation.se.

INSU
Installationsbranschens utbildnings- och utvecklingscenter

Ventilationsmontörsutbildningen

Den 11 november startar nästa omgång av INSU:s varvade utbildning för ventilationsmontörer. Utbildningen är förlagd till Stockholm och Katrineholm. Läs inbjudan eller gå direkt till INSU:s informations- och bokningssida.

INSU (tidigare IUC) har tillsammans med Svensk Ventilation tagit fram denna utbildning. Den som arbetar på ett medlemsföretag får 10 % rabatt på kursavgiften.

Så här är kursen upplagd:
Under ett halvår varvar man teoretiska utbildningsveckor på INSU, med praktiska tränings-veckor på företaget. På INSU blir du utbildad av duktiga lärare och konsulter. På din arbetsplats tränar du praktiskt under ledning av ditt företags erfarna ventilationsmontörer. Utbildningen lär dig att kvalitetssäkra arbeten och undvika reklamationer och ”backjobb”. Med rätt grundkunskaper är det lättare att göra rätt redan från start.

Läs även intervjun med Johan Boström som gick utbildningen Ventilationsmontör för två år sedan. Han berättar om hur utbildningen har förändrat hans syn på sin yrkesroll och hur den gett både honom och företaget besparingar.

Nr 7 2019

Kanalen

ETT NYHETSBREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Svensk Ventilations medlemmar har **10 % rabatt** på INSU:s kurser

Utbildningar och kurser

Ventilationsmontör – halvårskurs inkl. certifiering

2019-11.11 – 2020-04-03	Stockholm

Ventilationsmontör steg 1

2019-11-25 – 2019-11-26	Stockholm

Ventilationsmontör steg 2

2019-10-16 – 2019-10-17	Stockholm
2019-10-28 – 2019-10-29	Katrineholm
2019-11-25 – 2019-11-26	Stockholm
2019-12-02 – 2019-12-03	Göteborg

Ventilationsmontör steg 3

2019-12-03 – 2019-12-04	Katrineholm
2019-12-17 – 2019-12-18	Stockholm

Installationsbrandskydd

1 dag	Kontakta INSU

Ventilationsteknik

2019-10-09 – 2019-10-10	Katrineholm
2019-11-27 – 2019-11-28	Katrineholm

Bygglagstiftning OVK + certifieringsprov

2019-10-21 – 2019-10-23	Stockholm
2019-10-23 – 2019-10-25	Göteborg
2019-11-11 – 2019-11-13	Stockholm

Injustering av luftflöden

2019-11-13 – 2019-11-15	Katrineholm
2019-12-10 – 2019-12-12	Katrineholm

Mätning av luftflöden

2019-11-06 - 2019-11-07	Katrineholm
2019-12-18 – 2019-12-19	Katrineholm

Styr- och reglerteknik, grundkurs

2019-11-19	Stockholm

Projektekonomi

2019-12-11 – 2019-12-12	Katrineholm

Projektledning/projektstyrning 5 kursdagarr

2019-11-12 – 2019-11-28	Göteborg

Ventilationsmontörsutbildningen

Den 11 november startar nästa omgång av INSU:s varvade utbildning för ventilationsmontörer. Utbildningen är förlagd till Stockholm och Katrineholm. Läs inbjudan eller gå direkt till INSU:s informations- och bokningssida.

INSU
Installationsbranschens utbildnings- och utvecklingscenter

Ringvägen 100, Box 17154, 104 62 Stockholm, Tel 08-762 73 60. E-post info@svenskventilation.se

Nr 7 2019

Kanalen

ETT NYHETSBREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Medlemskalender

september-november 2019

2019-09-02	Tekniktävling ventilation, start-seminarium, Stockholm
2019-09-03	Aktivitetsgruppen, Stockholm
2019-09-04	Styrelsemöte, webbmöte
2019-09-09	Lunchträff om AMA VVS & Kyla 19, Stockholm
2019-09-09	Frukostträff om luftflödesmätning, Jönköping
2019-09-10	Styrgrupp Produkter
2019-09-10	Branschdag om brand, Borlänge
2019-09-11	Frukostträff om luftflödesmätning, Sundsvall
2019-09-12	Styrgrupp Brand
2019-09-18	Eurovent PG-AHU, Wien
2019-09-18	INSU YH ledningsgrupp projektle-dare och kalkylator, webbmöte
2019-09-18	Installationsbrandskyddsdagen, Stockholm
2019-09-19	BeSmå-möte, webbmöte
2019-09-19	Standard för storköksventilation, webbmöte
2019-09-19	Arbetsgrupp Fläktval för brand-skydd, webbmöte
2019-09-24	Filtervägledning från Upphand-lingsmyndigheten, webbmöte
2019-09-26 -27	Styrelsemöte, Avesta
2019-10-02	Roadshowplanering, Göteborg
2019-10-03	YH Ventilationsingenjör lednings-grupp, Enköping
2019-10-04	Arbetsgrupp för Nordbygg 2020, Stockholm
2019-10-07	Arbetsgrupp Byggvarubedömning, Stockholm
2019-10-08	Eurovent PF-FIL, Turin
2019-10-10 -11	Höstmöte lokalavdelning Stock-holm, M/S Birka
2019-10-14	Lunchträff om geo-FTX i nya bo-städer, Stockholm
2019-10-15	SIS TK 110 Akustik, Stockholm
2019-10-17	Lunchträff om luftflödesmätning, Örebro
2019-10-22	Standarder för byggnaders energi-prestanda, Stockholm
2019-10-29	Arbetsgrupp för Nordbygg 2020, Stockholm
2019-10-29	Eurovent PG-RAHU, Borås
2019-11-07	Arbetsgrupp för Nordbygg 2020, Stockholm
2019-11-11	Lunchträff, Stockholm
2019-11-11	Styrgrupp Marknad, webbmöte
2019-11-12	Branschdag om brand, Luleå
2019-11-21	Styrelsemöte, Stockholm